

ANNAS APTIEKA

1900.gadā mg. pharm. Pauls Špērs atver Liepājā sesto aptieku netālu no Jaunliepājas tirgus, Vакzāles (tag. Rīgas) ielā Nr. 39 un nosauc to par "Annas aptieku".

No 1913.gada to pārvalda Hugo Rimšneiders.

Par šo aptieku atmiņas uzrakstījis farm. maģ. J.Krīgens, kurš šeit sācis savas aptiekāra gaitas:

"Šķīroties no mājām liktenīgajā 1914.gada augusta mēneša beigās, nezināju, ka atstāju tās uz visiem laikiem. Kad atgriezos Liepājā, skola jau bija sākusies. Dzīvoklī un pārtikā ierīkojos pie mūsu patāliem radiem Puļķiem Valujeva (vēlāk T.Breikša) ielas un Tirgus ielas stūrī. Tur viņiem bija divi trauku veikali. Bija pienācis oktobra mēnesis. Katru rītu bija jāmēro diezgan garais ceļš uz skolu, kas atradās pašā pilsētas centrā. Vienā tādā rītā Vакzāles un Tirgus ielas stūrī saskrējos krūtīs ar savu bijušo klases biedru Rudolfu Freibergu. Viņš bija izbrīnējies: "Tu vēl eji skolā?" "Nu, ko lai citu dara, tak jāmacās vien ir." Brītiņu padomājis, Rūdofls teica: "Zini, tagad ir karš, Dievs vien zina, kas no visa tā var iznākt un vai visa tā mācīšanās kur derēs. Mums aptiekā patlaban ļoti vajadzīgs mācekļis. Tev skolas ir diezgan, lai tevi pieņemtu. Nāc tik līdz, kamēr nepieņem kādu citu!" Ko darīt? Domāšanai laika nepietika, kā skola, tā darbs sākās pulksten astoņos no rīta, ne vienu, ne otru nedrīkst nokavēt. Izšķiros skolu atstāt un ieiet lielajā dzīvē, lai nostātos pats uz savām kājām. Viss šis notikums vilkās tikai dažas minūtes, bet šis nedaudzās minūtes noteica visu manas dzīves tālāko gaitu.

...1914.gadā ar grāmatu paku padusē un skolnieka uniformu mugurā iesoļoju Sv. Annas aptiekā Liepājā, Vакzāles ielā Nr. 39. Biju nepilnus 16 gadus vecs. Aptiekas pārvaldnieks bija Hugo Rimšneiders, bijušā mācītāja Rimšneidera dēls. Tai laikā aptiekās ikdienas valoda bija vācu. Aptieku īpašnieki vai pārvaldnieki, pa lielākai daļai vācieši vai žīdi, runāja tikai vāciski. Vācieši krievu valodu gandrīz nemaz neprata, tiem tā arī nebija vajadzīga, jo starp farmaceitiem un mācekļiem vienmēr atradās cilvēki, kas šo valodu prata. Latviski tie it visi runāja diezgan saprotami.

Alga 30 rubļi mēnesī. Četras dienas jāstrādā, piektā brīva. Disciplina bija ļoti stingra, rīkojumi jāizpilda ar vislielāko steigu un apzinību ...

Pirmā dienā man vajadzēja iepazīties ar aptiekas iekārtu, zāļu pudelēm, smēru podiem, visādām zāļu tējām, to novietnēm un nosaukumiem. Man par lielu izbrīnu izrādījās, ka no visa tā, ko es divi gadi biju mācījies latīņu valodā, te vajadzēja ļoti maz. Visu dienu staigāju no plaukta uz plauktu, mēģinādams salasīt un atminēties uzrakstus uz pudelēm, sauktām štandglāzēm, un atvilktnēm, kur glabājās drogas - žāvētas stādu lapas, saknes, stublāji un ziedi. Skapjos atradās indīgas vielas, kas tur bija aizslēgtas, stiklotos skapjos arī visādi patentlīdzekļi un pat smalkas ziepes un sejas krēmi. Visas šīs lietas atradās tā saucamā oficiņā, kur tad arī norisinājās visas aptiekas galvenā darbība. Tika pagatavotas receptes un pārdoti visādi

preparāti. Šai telpā bija trīs lieli logi, divi Vakzāles ielas pusē, trešais tirgus pusē. Pieci pakāpieni veda uz materialistabu, kur glabājās zāļu krājumi un kur atradās arī tālrunis, kas savienoja aptieku ar pārvaldnieka dzīvokli, kas atradās mājas otrā stāvā. Aiz materialistabas pārvaldnieka kabinets. Pa otriem pieciem kāpieniem varēja tikt aptiekas laboratorijā, kur tika izgatavotas tinktūras, ekstrakti, smēri, sajaukti dažādi pulveri un pagatavoti citi vajadzīgie preparāti. Turpat bija arī dažādi nepieciešamie aparāti medikamentu pārbaudei, destilācijas aparāts un pamatīga spiede. Aiz laboratorijas bija tā saucamais herbārijs, kur skārda un koka traukos glabājās visādas drogas un citi materiāli. Aiz herbārija atradās dežūristaba ar divām gultām.

Ierodoties darbā, visi savā starpā sarokojās. Pārvaldnieks to darīja ar sevišķu svarīgumu. Mācekļus uzrunāja tikai uzvārdos, tāpat kā apkalpotājus, kurus dažreiz sauca tikai kristītos vārdos. Sākot ar aptiekara palīgu, uzvārdam priekšā lika gan cienīgo Herr (kungs), provizorus uzrunāja tāpat, bet, ja kāds bija sasniedzis maģistra grādu, tad to uzrunāja ar Herr Magister.

Nākamā aptiekara apmācība sākās ar to, ka tam ierādīja zināmu nodaļu oficinā, kas tam bija jātur priekšzīmīgā kārtībā un tīrībā, jānoslauka plaukti, zāļu pudeles, smēru trauki, pulveru trauki, jātur kārtībā patentlīdzekļi un kosmētika. Tanī laikā aptiekās vēl ļoti bieži lietoja tā saucamo aptiekaru vai Nirnbergas svaru sistēmu ar grāniem, skrupulām, drachmām un uncēm. Ārsti, parakstot receptes, lietoja gandrīz vai tikai decimālo svaru sistēmu, bet tā saucamā rokas pārdošanā (preparāti, ko var pārdot bez ārsta receptes) viss tika izcenots un pārdots tikai uncēs. Arī pudeļu, smēru podiņu un koka kastīšu tilpumi tika apzīmēti šajās svaru vienībās. Bez abām šīm svaru sistēmām vēl plaši pielietoja veco krievu sistēmu ar mārciņām, lotīm, zolotņikiem un doļām. Svēršanai gan lietoja tikai grama svaru vienības, aprēķinot vienu unci kā 30 gramu vienību. Zāļu cenas noteica kāda valsts komisija un tās bija vienādas visā Krievijas valstī, bet rokas pārdošanas cenas noteica kāda cita komiteja, kas parasti sastāvēja no pilsētas redzamākiem aptiekariem un ko valsts nekontrolēja. Tās neievērošana tika uzskatīts kā morālisks pārkāpums. Tāda bija tā apkārtnē, kurā pavadīju savas dzīves nākošos četrus gadus.

Pirmā mācību diena tuvojās beigām. Biju izložņājis visas malas, pagrabu ieskaitot. Tur glabājās lielākie tinktūru un ekstraktu krājumi un visi tie preparāti, kas jāglabā vēsumā. Galvā bija palicis vesels mudžeklis savādu nosaukumu. Vēl tumsā, uz māju ejot, nepārtraukti atkārtāju vienu nosaukumu, ko biju lasījis uz kādas brūnas pudeles: Hydrogenium hyperoxydatum. Šis nosaukums man likās visai noslēpumains, kam vajadzēja apzīmēt kaut ko noslēpumainu, dīvainu. Vēlāk tik uzzināju, ka tas ir visiem tik pazīstamais ūdeņraža peroksīds, jeb kā to tautā sauca - ūdeņraža pārskābes latīniskais nosaukums.

Otrā dienā aptiekā ierados vēl skolnieka tērpā. Izmantojot pusotras stundas ilgo pusdienas pārtraukumu, aizgāju uz skolu un paziņoju, ka esmu iestājies aptiekā par mācekli un tādēļ no skolas izstājos. Atgriezies mājās,

noņēmu no cepures skolas nozīmi un noliku pie malas skolnieka tērpā jostu. Ar to tad bija sarautas saites ar skolu, sākās lielā dzīve.

Lielas grūtības manu mācekļa gadu sākumā man sagādāja divi apstākļi - mans tai laikā vēl diezgan sīkais augums un vācu valodas trūkums. Pirmais, kas māceklim bija jādara pēc tīrīšanas pienākumu veikšanas, bija jāmācās apkalpot publiku tā saucamā "rokas pārdošanā". Kad kāds ienāca nopirkt to, kas viņam nepieciešams, man bija jāiet pie letes un jājautā: "Ko jūs vēlaties?" Ar latviešiem un krieviem tas nekādas grūtības nesagādāja, tikai gadījās, ka pircējs, paskatījies uz manu sīko augumu, bālo seju ar ziliem riņķiem ap acīm un nedrošo skatu, prasīja, vai te neesot kāds pieaudzis cilvēks, ar ko runāt. Vēl trakāk bija, ja pircējs bija vācietis. Teikumu "Was wunschen Sie?" biju gan iemācījies, bet, kad pircējs sāka stāstīt savu teicamo, es daudz ko nesapratu, lai gan mēģināju to neizrādīt. To jau labi zināja arī palīgs Herr Gailis, kas tad it kā nejauši pienāca un iejaucās sarunā, tādā veidā mani izpestīdams no ķezas. Nu vajadzēja mācīties vāciski, cik ātri vien iespējams. Vispirms, protams, zāļu nosaukumus, parastākos darbības un lietas vārdus un mēģināt sakārtot teikumus. Kā daudziem, tā arī man bija grūtības ar artiķeļiem "der, die un das". Dienas gāja, darbs bija jādara, un mēs abi ar Freibergu, kas vienmēr un visur man izpalīdzēja, centāmies apgūt mūsu profesijas noslēpumus.

Pirmais darba mēnesis bija pagājis, bija pienākusi pirmā algas diena. Saņēmu vienu zilu piecu rubļu gabalu un vienu pelēku Katrinu - 25 rubļu zīmi. Tik daudz naudas, ko varēju saukt par savu, nekad nebiju rokā turējis. Jutos kā īsts bagātnieks. Un ar zināmu tiesību - par to naudu tajā laikā varēja vēl diezgan daudz iegādāties.

... iegriezās Kūna klavieru veikalā Graudu ielā. Tur izīrēja klavieres par maksu no 3-5 rubļi mēnesī. Izmeklējos vienas par trīs rubļiem un liku tās pārvest uz savu pašreizējo mājokli. Nopirku arī jaunu cepuri, ne jau hūti, bet tādu, kādu to toreiz nēsāja jauni cilvēki, tumši zilu ar skaistu nagu, ko varēja diezgan eleganti pacelt, ja gadījās sastapt kādu paziņu. Mētelim gan vairs naudas neiznāca...

Tāds bija darba lauks, ko tai liktenīgā dienā biju izvēlējies un kurā nostrādāju gandrīz pusi mūža - veselus 30 gadus. 1944.gada oktobrī, sacīdams ardievas dzimtenei, gan pats to nezinādams, sacīju ardievas savai profesijai."

Pēc 1935.g. ziņām aptiekas īpašnieks ir Leons Meierovics, vēlāk H.Mansfelds. Pēc nacionalizācijas aptieku vada G.Jirgensone. 1945.g. maijā aptiekas telpas sapostīja pretējā namam uz mestā bumba. Par šo notikumu stāsta farm. M.Meiere, kura tai laikā strādāja aptiekā:

"1945.g. 9.maijā (miera pasludināšanas rītā) no pretējā namā krievu aviācijas uz mestās bumbās aptiekai izsita logus, no gaisa spiedienā augstie skapji sagāzās. Darbinieki paspēja noskriet pagrabā un palika neskarti. Logus aizsita dēļiem. Naktī tie tika atlauzti, aptieka izdemolēta - stāvtrauki sasisti, pulveri un šķidrums samīdīti kājām, etiķetes izkaisītas."

Dunika.lv

Arī aptiekā izsita logus, sagāzās augstie skapji

da
apstieva
ar kā
aptieka
re darbu

Pagāja laiks, kamēr pārvaldnieces G.Jirgensones vadībā visu varēja savest kārtībā un kā GAP aptieka Nr. 242. atsākt darbību. No 1952.g. tā saucas GAP Liepājas nod. aptieka Nr.5.

Kad pārvaldniece G.Jirgense pārceļas uz Rīgu, viņas vietā paliek L.Hristoļubova, vēlāk V.Gūtmane, A.Ozoliņa.

Provizores A.Ozoliņas laikā, kura par receptāri šai aptiekā strādāja no 1979.g.-1982.g., pēc tam par aptiekas vadītāju, aptieka tiek kapitāli izremontēta, veicot plašu telpu pārbūvi. Oficinā mēbeles izgatavotas retro stilā.

No 1993.gada augusta aptieka ir valsts uzņēmums un saucas "Valsts Rīgas farmaceitiskās fabrikas "Annas aptieka".

Либава. Вокзальная ул. — Libau. Bahnhof Str.

Pa labi uz stienes Luvos aptiekas
ar 1974.g.

ANNAS APTIEKA

№ 2415

Eglitis jānis.
Acu pilieni.

P. 35 sat

Ed. Dom. Dr. Brauns.

13. v. 9936

Š. MEEROVIČI, LIEPĀJĀ. — Ls 7 s.

Dunika.lv

Baltische Pharmazeutische Monatshefte.

Herausgegeben und redigiert von Magister pharm. Paul Spehr.

Jahrg. I.

Libau, den 1. Februar 1909.

№ II

inhalt: Pharmazie und Chemie: Materialien zur Geschichte der Begründung des russischen Apothekenwesens (10. Forts.) von Mag. P. Spehr. Ueber Mumienfettsäuren. Eine neue Methode der Gerbstoffbestimmung. Ein neues Reagens zur Identifizierung von Morphin und Oxydimorphin. Nipponium, ein neues Element. Verfahren zur direkten Bestimmung der Mineralbestandteile in Kautschukwaren. Elektrosynthesen. Ueber die Ursachen der Entfärbung von gefärbten Flüssigkeiten durch verschiedene Kohlen. Niederschlagen spiegelähnlicher Kupferschichten auf Glasgefäßen. Ueber künstliches krystallisiertes Karlsbadersalz. Herstellung trockener, ölhaltiger pharmazeutischer Präparate. Herstellung reiner Lösungen der wirksamen Substanz der Nebenniere. Herstellung plastischer Massen aus Kasein. Die Natur chemischer Umsetzungen. Farbreaktionen verschiedener Alkaloide und Chemikalien. Nahrungsmittel-Chemie: Zur Bestimmung des Wassergehaltes der Butter. Ueber die Herstammung des Fettes der Milch. Eine neue Methode der Milchprüfung. Botanik und Pharmakognosie: Histologie des *Lyoscyamus muticus*. *Cannabis Indica*. Zur Kenntnis des Antiarharzes. Bakteriologie, Desinfektionswesen und Hygiene: Morphologische und biologische Beeinflussung der Bakterien durch Kalk, mit spezieller Berücksichtigung der Kalkdesinfektion. Die Bedeutung der Darmbakterien für die Ernährung. Desinfektionsversuche mit dem neuen Autanverfahren und dem Kaliumpermanganatverfahren, im Vergleich zu dem Raundesinfektionsverfahren mit dem Flüggeschen und dem Lingnerschen Apparat. Therapeutische, toxikologische und pharmakologische Mitteilungen. Neue Arzneimittel und Spezialitäten. Medizinalpolizeiliche und pharmazeutische Gesetzgebung. Personalien. Aus der Praxis. Vermischte Mitteilungen. Inserate.

Materialien zur Geschichte der Begründung des russischen Apothekenwesens.

(X. Fortsetzung).

Von Mag. P. Spehr.

Die Begründung des freien Apothekenwesens in Russland.

Nachdem das staatliche Apothekenwesen im 17. Jahrhundert, allerdings nur repräsentiert durch die beiden Hofapotheken, die Apothekerbehörde und eine noch recht lückenhafte pharmazeutische Gesetzgebung, einen immerhin nicht ganz gering einzuschätzenden Grad von Vollkommenheit erreicht hat-

te, erwies es sich doch bald, dass die Leistungsfähigkeit der bisher geschaffenen Institutionen der beständig wachsenden Nachfrage nach Arzneien nicht gewachsen war.

Ein günstiger Zufall fügte es, dass der sehr wissbegierige und klarblickende Zar Peter I auf seinen grossen Reisen durch Europa zu Ende des 17. Jahrhunderts Ge-